

реальності, то в цьому випадку (відповідно до прикладу який ми наводили раніше) обвинувачена особа зловживаючи своїми службовими повноваженнями, підписала та проставила печатку у тендерній пропозиції на виконання поставки медичного обладнання для оснащення лікарень різного рівня, до якої була внесена ціна, що перевищувала діючу на той час на 10 відсотків. Тим самим вона вчинила суспільно небезпечне діяння всупереч інтересам юридичної особи приватного права.

Даний підхід, а саме аналіз положень кримінально-правової норми через призму судової практики, дає можливість підвищувати ефективність дослідження основного змісту як об'єктивної сторони так і всього складу злочину проаналізованої нами кримінально-правової норми.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 12.09.2019).

2. Вирок Оболонського районного суду м. Києва від 08.07.2019 : справа № 756/7373/19, провадження № 1-кп/756/997/19 // Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/82911639> (дата звернення: 10.09.2019).

Одержано 28.09.2019

УДК 796.323.2(477)

Сергій Дмитрович ХАРА,

курсант 2 курсу факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Дар'я Володимирівна КАЗНАЧЕЄВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

МІЖНАРОДНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Аналізуючи міжнародний досвід боротьби з корупцією, можна впевнено казати що корупція, це дійсно реальна загроза національній безпеці та демократичному розвитку більшості країн світу, вона негативно впливає на всі сфери суспільного життя, а шкода яку завдає корупція, вражає всі сегменти сучасної держави, через це зменшується рівень довіри до неї з боку громадян та міжнародної

спільноти. Між корупцією та проблемами які вона породжує існує двосторонній зв'язок. З одного боку вона тільки загострює проблеми які є в державі та заважає їх вирішенню З іншого боку ці проблеми посилюють корупцію. Сама ж протидія корупції є складним і багатоаспектним завданням для країн, в яких ця проблема присутня.

Початком розвитку міжнародно-правового регулювання у сфері боротьби з корупцією можна вважати прийняття 15 грудня 1975 року резолюції Генеральної Асамблеї ООН 3514 (XXX). Вказаний документ закликає уряди всіх країн вжити на національному рівні заходи щодо запобігання та протидії корупції, які вони вважають доцільними, включаючи законодавчі. Сучасна практика протидії корупції свідчить, що в багатьох європейських країнах поступово стають на шлях відмови від суто репресивних методів протидії цьому явищу. Останнім часом дедалі популярнішою стає ідея запобігання корупції, розробки ефективного механізму унеможливлення вчинення корупційних діянь. Законодавець дедалі частіше зосереджується на питанні співвідношення адміністративно-правових і кримінально-правових засобів протидії корупційним проявам, надаючи перевагу першим [1].

На сьогодні головним документом світового масштабу у цій сфері є Конвенція ООН проти корупції [2], прийнята на 58 сесії Генеральної Асамблеї у жовтні 2003 р., яка встановила теоретичні основи для адаптації національного законодавства та визначила фундаментальні засади антикорупційної політики держав – учасниць цього міжнародного договору. Так, відповідно до Конвенції кожна держава – учасниця згідно зі своїми основоположними принципами своєї правової системи, розробляє і здійснює або проводить ефективну, скоординовану політику протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами і державним майном чесності й невідчужуваності, прозорості й відповідальності.

Досить чітка й ефективна система боротьби з корупцією, яка спирається на солідну нормативно-правову базу та однозначну підтримку суспільства діє у Фінляндії. Для фінської правової системи не є характерними закони з використанням терміну «боротьба» з визначенням певного виду злочину. Фінський законодавець закріпив принципи попередження та застереження вчинення злочинів у кожному нормативно-правовому акті, що визначають конкретну сферу діяльності, а не вид злочину. Згідно з положеннями Кримінального кодексу Фінляндії, за вчинення дій, що можуть кваліфікуватися як «корупція», передбачено санкції від штрафу до ув'язнення

строком до чотирьох років у залежності від ступеня суспільної небезпеки злочину [3].

Ще доцільним буде аналіз досвіду Нідерландів, щорічно міністр внутрішніх справ перед парламентом звітує про виявлені корупційні злочини, прийняті заходи щодо покарання винних осіб. У діях посадовців постійно читається гласність та прозорість. Розроблено систему контролю за тими державними та суспільними організаціями, які можуть стати осередком корупції. Покаранням стає також і позбавлення пенсійного та соціального обслуговування. У державних структурах ведеться облік помилок службовців та наслідків до яких призвели порушення не важливо випадковими вони були чи навмисними. Матували, які не містять таємниць, що загрожують національній безпеці, але пов'язані з корупційними діями стають доступними для населення. Такі дії сприяють активності громадян адже вони можуть з 97 легкістю контролювати процес розслідування за фактом корупції. Створено спеціальну поліцію, яка займається виявленням корупції. ЗМІ часто проводять власні розслідування та оприлюднюють їх на широкий загаль, для ознайомлення з матеріалами суспільства, таким чином унеможливають таємні домовленості з слідством [4].

Проаналізувавши досвід країн світу щодо протидії корупції, можна казати впевнено, що базою системи заходів запобігання корупції є законність, гласність, прозорість, та головним вважаю невідворотність покарання винних осіб, у вчиненні корупційних злочинів. Звичайно покарання має відповідати масштабу вчиненого злочину, але відповідальність має стати суровою. Ще досить важливим моментом тут є врахування специфіки, менталітету та інших особливостей окремо взятих країн при розробці нормативно-правових актів, саме тоді, коли беруться до уваги всі аспекти, система протидії корупції є якісною та ефективною.

Отже, підсумовуючи все вищенаведене, можна зазначити, що корупція підриває довіру громадян до діяльності органів державної влади, погано впливає на політичний та економічний розвиток, є реальною загрозою національній безпеці більшості країн світу. Не дивлячись на значні кроки які здійснювалися на різних рівнях для об'єднання держав у боротьбі з корупцією, міжнародне співробітництво в цій сфері перебуває ще на стадії становлення. Важливим залишається не тільки розробка певних стандартів щодо протидії корупції, а й комплекс який буде ширше спрямований на попередження корупційних проявів. Саме тому запобігання корупції, розробка механізмів щодо її протидії, видання відомчих нормативно-правових

документів повинно стати в край важливим завданням для світової спільноти саме сьогодні, для того, щоб звести до мінімуму таке суспільно небезпечне явище як – «корупція», щоб якісні, не корумповані органи державної влади працювали на благо країни та всіх громадян.

Список бібліографічних посилань

1. Прохоренко О. Я. Протидія корупційним проявам в зарубіжних країнах та адаптація їх досвіду в Україні. *Вісник Української академії державного управління*. 2002. № 3. С. 56–59.

2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : від 31.10.2003 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16 (дата звернення: 25.09.2019).

3. Семенов В. Кому по силам победить коррупцию? *Вечерний Харьков*. 2009. № 143.

4. Міжнародний досвід щодо запобігання та протидії корупції // Stepup.press : портал. URL: <https://stepup.press/social/item/412-mijnarodnij-dosvid-shodo-zapobigannja-ta-protidiji-korupcii> (дата звернення: 25.09.2019).

Одержано 30.09.2019

УДК 343.353.1

Вадим Борисович ХАРЧЕНКО,

доктор юридичних наук, професор,

*завідувач кафедри кримінального права та кримінології факультету № 6
Харківського національного університету внутрішніх справ*

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ СЛУЖБОВИМИ ПОВНОВАЖЕННЯМИ, ЯК ПРОЯВ КОРУПЦІЇ

Визначаючи термін «корупція», ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» [6] наголошує на тому, що її утворює використання відповідною службовою особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди. Звертає на себе увагу, що при визначенні цього терміну законодавець зазначає на використання службовою особою не тільки наданих їй службових повноважень, а й «пов'язаних з ними можливостей» як діянь, що є альтернативними одне одному, використовуючи розділовий сполучник «чи».

Водночас, від вирішення наведеного питання залежить не тільки визначення обсягу, змісту та сутності поняття «зловживання